

Veritsusküsimustik (ISTH-BAT)

Veritsustendentsile viitab skoori väärtus: naistel ≥ 6 , meestel ≥ 4 , lastel ≥ 3 punkti. Normaalne veritsusskoori tulemus ei välista veritsushaigust

Sümptomid	0 punkti ¹	1 punkti ¹	2 punkti	3 punkti	4 punkti	Punktid kokku:
Ninaverejooks	Ei/kliiniliselt ebaoluline	>5 x aastas või kestusega kauem kui 10 minutit	Arsti konsultatsioon ²	Tamponeerimine, veresoone kauterisatsioon või antifibrinolüütikum	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Verevalumid	Ei/kliiniliselt ebaolulised	5 või rohkem (>1 cm) verevalumit katmata pindadel	Arsti konsultatsioon ²	Ulatuslikud (patsiendi labakäe suurused või suuremad)	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini vajanud spontaanne hematoom	
Veritsus väikestest haavadest	Ei/kliiniliselt ebaoluline	>5 x aastas või kestusega kauem kui 10 minutit	Arsti konsultatsioon ²	Kirurgiline hemostaas	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Suu limaskestast veritsus	Ei/kliiniliselt ebaoluline	Jah, ravi ei vajanud	Arsti konsultatsioon ²	Kirurgiline hemostaas või antifibrinolüütikum	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Gastrointestinaalne verejooks	Ei/seotud lokaalse haigusega	Jah (ei ole seotud haavandi, portaalhüpertensiooni, hemorroidide, angiodüsplasiaga)	Arsti konsultatsioon ²	Kirurgiline hemostaas või antifibrinolüütikum	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Hematuuria	Ei/mikroskoopiline	Jah (makroskoopiline)	Arsti konsultatsioon ²	Kirurgiline hemostaas või rauaasendusravi	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Veritsus hamba eemaldamise järgselt	Ei/hammast ei ole eemaldatud	Veritsus $\leq 25\%$ kõikidest hamba eemaldamistest, ravi ei vajanud ³	Veritsus >25% kõikidest hamba eemaldamistest, ravi ei vajanud ³	Korduv õmblemine või tamponeerimine	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Operatsioonid	Ei/ei ole teostatud	Veritsus $\leq 25\%$ kõikidest operatsioonidest, ravi ei vajanud ³	Veritsus >25% kõikidest operatsioonidest, ravi ei vajanud ³	Kirurgiline hemostaas või antifibrinolüütikum	Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini	
Menorraagia	Ei/kliiniliselt ebaoluline	☐ Arsti konsultatsioon ² või sidemete vahetamine sagedamini kui iga 2 h tagant ☐ või verehüübed ja vererohke menstruatsioon või PBAC skoor (lisa 2) $>100^4$	☐ Töölt või koolist puudumine >2x aastas ☐ või antifibrinolüütikum, hormoonpreparaadid või rauaasendusravi	☐ Antifibrinolüütikumid koos hormoonraviga või menorraagia alates menarchest ja kestusega >12 kuu	☐ Erakorraline hospitaliseerimine ja ravi ☐ või vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini või emakaõõne abrasioon, endomeetriumi ablatsioon, hüsterektoomia	
Sünnitusjärgne verejooks	Ei/kliiniliselt ebaoluline/ei ole sünnitanud	☐ Arsti konsultatsioon ² või oksütotsiini manustamine või lohhiad kestusega >6 nädala	Rauaasendusravi või antifibrinolüütikumid	☐ Vere-, hüübimiskomponentide ülekannet või desmopressiini või läbivaatus anesteesias ja/või emakaõõne tamponeerimine	Intensiivravi või kirurgiline sekkumine (näiteks hüsterektoomia, sisemise iliaakaarteri ligeerimine, emakaarteri embolisatsioon, emakaõmblus)	
Lihasesisesed hematoomid	Mitte kunagi	Traumajärgsed, ravi ei vajanud	Spontaansed, ravi ei vajanud	Spontaansed või traumaatilised, ravi desmopressiini või hüübimispreparaadiga	Spontaansed või traumaatilised, kirurgiline sekkumine või verekomponendi ülekannet	
Hemartroosid	Mitte kunagi	Traumajärgsed, ravi ei vajanud	Spontaansed, ravi ei vajanud	Spontaansed või traumaatilised, ravi desmopressiini või hüübimispreparaadiga	Spontaansed või traumaatilised, kirurgiline sekkumine või verekomponendi ülekannet	

Veritsusküsimustiku ISTH-BAT skoori selgitused

ISTH-BAT originaalskaala ja pikem selgitusjuhend (inglise keeles): https://www.isth.org/page/reference_tools

¹ Skoori 0 ja 1 punkti eristamine on väga oluline, kuna skoor 1 punkti tähendab, et veritsusele viitav sümptom on meditsiinilise põhjusega, kuid ei kvalifitseeru punktidele 2 või enam.

² Arsti konsultatsioon: patsient pöörduis meditsiini personali poole ja kas suunati edasi spetsialisti poole või määrati täpsustavaid laboratoorseid uuringuid.

³ Näide: 1 hamba eemaldamine/operatsioon, mille käigus tekib veritsus (100%): skoor 2 punkti; 2 hamba eemaldamine/operatsioon, mille käigus 1 juhul tekib veritsus (50%): skoor 2 punkti; 3 hamba eemaldamine/operatsioon, mille käigus 1 juhul tekib veritsus (33%): skoor 2 punkti; 4 hamba eemaldamine/operatsioon, mille käigus 1 juhul tekib veritsus (25%): skoor 1 punkt.

⁴ PBAC skoor - *Pictorial Blood Loss Assessment Chart*. Hinnata, kui tabeli täitmise ajaks on PBAC skoori (Lisa 2) tulemus olemas.
PBAC originaalskoor inglise keeles *World Federation of Hemophilia* kodulehel: http://www1.wfh.org/docs/en/Resources/Assessment_Tools_PBAC.pdf

⁵ Muud verejooksud: verejooks nabaväädist, tsfalaalhematoom, hematoom põsel seoses rinnapiima imemise või pudelist toitmise, konjunktivaalne hemorraagia või liigne veritsus seoses ümberlõikamise või veenipunktsiooniga. Nende sümptomite esinemisel lapseas on vajalikud lisauuringud sõltumata skoori tulemusest.

Tabeli tulemuste alusel on skriining veritsustendentsile positiivne: meestel skoor ≥ 4 punkti, naistel skoor ≥ 6 punkti, lastel skoor ≥ 3 punkti.

Tabeli tulemuste tõlgendamine: *Normal range of bleeding scores for the ISTH-BAT: adult and pediatric data from the merging project*. Elbatarny M, Mollah S, Grabeil J, Bae S, Deforest M, Tuttle A, Hopman W, Clark DS, Mauer AC, Bowman M, Riddell J, Christopherson PA, Montgomery RR; Zimmerman Program Investigators, Rand ML, Collier B, James PD. *Haemophilia*. 2014 Nov;20(6):831-5.